

	<p>Силабус курсу</p> <p>ФІНАНСИ</p> <p>Освітньо-професійний ступінь – фаховий молодший бакалавр</p> <p>Галузь знань – 07 Управління та адміністрування</p> <p>Спеціальність – 071 «Облік та оподаткування», 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок», 076 «Підприємництво та торгівля»</p> <p>Освітньо-професійна програма – «Облік та оподаткування», «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок», «Підприємництво та торгівля»</p> <p>Рік навчання: 2 Семестр: 4</p> <p>Мова викладання: українська</p>
--	--

Керівник курсу

ППП викладач, спеціаліст вищої категорії Пилипів Ольга Михайлівна

Контактна інформація: pylypiv_olga@ukr.net, +380962985407

Опис дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Фінанси» є формування у майбутніх фахівців системи знань функціонування державних фінансів та їх впливу на соціально-економічний розвиток суспільства. Фінанси є основою грошово-кредитної системи держави, головною ланкою її економіки.

Основними **завданнями** вивчення дисципліни «Фінанси» є:

- суть та характерні ознаки фінансів, їх роль і місце в економічній системі;
- засади фінансової політики держави і механізму її реалізації, сфери і ланок и фінансової системи та їх взаємодії.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен **знати**:

- основні поняття та категорії фінансів;
- економічну природу страхування та характеризувати структуру страхового ринку;
- особливості функціонування фінансів домогосподарств;
- механізм функціонування фінансового ринку;
- теоретичні основи фінансової системи розвинутих країн світу **вміти**:
- класифікувати структуру бюджету як об'єкта управління;

- визначати та оцінювати порядок формування доходів та фінансування видатків бюджету;
- досліджувати методологічні основи побудови фінансової системи;
- визначати методи формування та аналізу механізму реалізації фінансової політики;
- аналізувати структуру бюджету домогосподарства, порядок формування доходів та фінансування видатків суб'єктів господарювання;
- аналізувати економічну ситуацію щодо стану доходної і видаткової частин бюджету;
- визначати рівень інфляції за певний період часу;
- розраховувати рівень ВВП та величину грошової маси;
- аналізувати бюджетний дефіцит та методи його фінансування;
- характеризувати державний борг та механізм його обслуговування;
- досліджувати концептуальні основи побудови світових фінансових систем.

Об'єкт вивчення: устрій, принципи, механізми функціонування та розвитку фінансових систем.

Цілі навчання: підготовка фахівців, здатних розв'язувати типові спеціалізовані задачі та практичні проблеми в сфері фінансів у процесі навчання.

Теоретичний зміст предметної області: поняття, категорії, теорії і концепції фінансової науки, які визначають тенденції і закономірності функціонування й розвитку фінансів, банківської справи та страхування.

Методи, методики та технології фінансової науки і практики на теоретичному і емпіричному рівнях.

Інструменти та обладнання: сучасні інформаційно-аналітичні системи та стандартні, спеціальні й галузеві програмні продукти.

Після вивчення дисципліни «Фінанси» у здобувачів освіти формуються основні, загальні та інтегральні компетентності.

Перелік компетентностей випускника:

1. Інтегральна компетентність. Здатність вирішувати типові спеціалізовані задачі та практичні проблеми у галузі фінансів, банківської справи та страхування або у процесі навчання, що вимагає застосування положень і методів фінансової науки, та може характеризуватися певною невизначеністю умов; нести відповідальність за результати своєї діяльності; здійснювати контроль інших осіб у визначених ситуаціях

2. Загальні компетентності:

ЗК 1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК 2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК 5. Знання і розуміння предметної області з фінансів та розуміння професійної діяльності.

ЗК 6. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 7. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.

ЗК 8. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

3. Спеціальні компетентності:

СК 1. Здатність використовувати теоретичний і методичний інструментарій фінансової, економічної, математичної, статистичної, правової та інших наук для розв'язання складних завдань у сфері фінансів.

СК 2. Здатність здійснювати професійну діяльність, згідно з вимогами законодавства.

СК 3. Розуміння особливостей функціонування сучасної національної і світової фінансових систем та їх структури.

СК 4. Розуміння принципів організації фінансових відносин.

СК 7. Здатність самостійно виконувати складні завдання у сфері фінансів.

СК 8. Здатність застосовувати сучасне інформаційне та програмне забезпечення для отримання й обробки даних у сфері фінансів.

СК 9. Здатність виконувати контрольні функції у сфері фінансів

СК 10. Здатність демонструвати розуміння вимог щодо професійної діяльності, зумовлених необхідністю забезпечення сталого розвитку України, її зміцнення як демократичної, соціальної, правової держави.

СК 11. Здатність організовувати власну професійну діяльність, застосовувати знання для розв'язання практичних ситуацій, ухвалювати рішення відповідно до законодавства.

Програмні результати навчання.

Після вивчення дисципліни «Фінанси» здобувачі освіти повинні:

РН 01. Знати свої права як члена суспільства, розуміти цінності громадянського суспільства, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина України.

РН 03. Знати економічні категорії, закони, причинно-наслідкові та функціональні зв'язки, що існують між фінансовими процесами та економічними явищами.

РН 04. Знати і розуміти теоретичні основи та принципи фінансової науки, особливості функціонування фінансових систем.

РН 05. Дотримуватися вимог законодавства для забезпечення правомірності професійних рішень.

РН 06. Застосовувати набуті теоретичні знання у практичній діяльності для розв'язання професійних завдань.

РН 07. Застосовувати сучасне інформаційне та програмне забезпечення для отримання й обробки даних у сфері фінансів.

РН 08. Здійснювати пошук, відбір та опрацювання інформації з різних джерел у процесі професійної діяльності.

РН 12. Володіти методичним інструментарієм здійснення базових контрольних функцій у сфері фінансів.

РН 13. Використовувати професійну аргументацію для донесення інформації до фахівців і користувачів послуг у сфері фінансів для досягнення спільної мети.

РН 14. Застосовувати інновації у сфері фінансів.

PH 15. Виявляти навички самостійної роботи та роботи в команді, демонструвати гнучке мислення, відкритість до нових знань

PH 17. Дотримуватися вимог професійної діяльності, зумовлених необхідністю забезпечення економічного розвитку України.

Структура курсу

Години (лек. / сем.)	Тема	Результати навчання	Завдання
2/1	Предмет фінансової науки. Суть і функції фінансів	закріплення та узагальнення знань студентів щодо предмету фінансової науки, характерних рис фінансових відносин, фінансів як економічної категорії, об'єктах та суб'єктах фінансових відносин, функціях фінансів, сутності фінансових ресурсів.	Питання
2/1	Фінансова політика держави.	закріплення та узагальнення знань студентів щодо сутності, складових та видів фінансової політики, основних цілей фінансової стратегії і тактики, побудови фінансового механізму та його складових, поняття, етапи та методи фінансового планування, сутність фінансового контролю, його види, форми та методи.	Питання, тести
2/1	Фінансова система	закріплення та узагальнення знань студентів щодо сутності та будови фінансової системи України, про основні сфери та ланки фінансової системи, дискусійні та проблемні питання її розвитку	Питання
2/1	Фінанси суб'єктів господарювання	закріплення та узагальнення знань студентів щодо основ організації фінансової діяльності суб'єктів господарювання, видів капіталу підприємства, доходів, видатків та фінансових результатів діяльності підприємства	Тести
2/1	Податки	закріплення та узагальнення знань студентів щодо сутності державних фінансів, податків, їх функцій, ролі у суспільному відтворенні та класифікації, структуру та принципи побудови податкової системи	Питання

		України, призначення системи оподаткування	
4/1	Бюджет і бюджетна система	закріплення та узагальнення знань студентів щодо сутності та функцій бюджету, бюджетної політики, бюджетного механізму та бюджетної системи України; щодо складу та видів доходів та видатків Державного бюджету України, сутності та складових бюджетного процесу, поняття стану бюджету, ознак класифікації бюджетного дефіциту, джерел фінансування дефіциту бюджету	Питання
4/1	Державний кредит і державний борг	закріплення та узагальнення знань студентів щодо сутності та ролі державного кредиту, його функцій та форм, видів державного боргу, основ та методів управління ним.	Тести
2/1	Місцеві фінанси	закріплення та узагальнення знань студентів щодо сутності та функцій місцевих фінансів, місцевих бюджетів як їх центральної складової, поняття бюджетного федералізму та фінансового вирівнювання.	Питання, тести
2/2	Цільові позабюджетні фонди	закріплення та узагальнення знань студентів щодо сутності, видів та причин функціонування соціальних позабюджетних фондів, їх класифікації, механізму функціонування.	Питання
2/2	Страховий ринок	закріплення та узагальнення знань студентів щодо сутності, функцій та ролі страхування в умовах ринку, форми створення страхових фондів, функціонування страхового ринку	тести
4/2	Фінансовий ринок	закріплення та узагальнення знань студентів щодо сутності та функції фінансового ринку, умови та механізм його функціонування, основних учасників	Питання, тести
2/1	Міжнародні фінанси	закріплення та узагальнення знань студентів щодо сутності та складових міжнародних фінансів, фінансів міжнародних фінансових інституцій	Питання, тести ДКР

Літературні джерела

1. Бедриниць М. Д., Довгань Л. П. Фінанси підприємств : навч. посіб. / ; Держ. Фіскальна служба України, Ун-т держ. фіскальної служби України. К.: Центр учбової літератури, 2018. 292 с.
2. Бюджетний Кодекс України: Закон України від від 08.07.2010 № 2456-VI, *Відомості Верховної Ради України*, 2021, № 7, ст.54
3. Булавинець В., Карпишин Н. Резерви зростання доходів місцевих бюджетів України. Соціальні, економіко-правові та фінансові виклики в умовах глобальних трансформацій : монографія. Братислава-Харків: ВШЕМ – ХНЕУ ім. С.Кузнеця, 2019. С. 76-86.
4. Варналій З.С., Романюк М.В. Податкова система : підручник. К.: Знання України, 2019. 567 с.
5. Вінницька О.А. Теорія фінансів : навчальний посібник. Уманський держ. пед. ун-т ім. Павла Тичини. Умань: Візаві, 2018. 309 с
6. Волохова І.С., Шикіна Н.А., Волкова О.Г. Фінанси : навчальний посібник : експрес курс Харків: Видавництво «ПромАрт», 2018. 262 с.
7. Власова Н.О. Фінанси підприємств : підручник Нац. техн. ун-т «Харків. політехн. ін-т». Харків : Світ книг, 2018. 437 с
8. Грінько І.М. Міжнародні фінанси : навч. посіб. ; КПІ ім. Ігоря Сікорського. Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2019. 109 с
9. Дем'янишин В., Лободіна З., Кізіма Т. Організаційно-методичні засади вдосконалення планування видатків бюджету держави на соціальний захист сімей з дітьми. Вісник Тернопільського національного економічного університету. 2020. Вип. 1 (95). С. 69-85.
10. Дем'янишин В.Г., Кириленко О.П., Лободіна З.М. Бюджетна система : підручник Тернопіль : ТНЕУ, 2020. 624 с.
11. Державний веб-портал бюджету для громадян. URL: <https://mof.gov.ua/uk/open-budget-webportal>
12. Державний сайт Міністерства фінансів України. URL: <https://mof.gov.ua/uk>
13. Зимовець В.В., Даниленко А.І., Терещенко О.О. Фінанси підприємств корпоративного сектора економіки України : колективна монографія. НАН України, ДУ «Інститут економіки та прогнозування НАН України». К., 2019. 306 с. URL : <http://ief.org.ua/docs/mg/311.pdf>
14. Кізіма Т. Кредитна поведінка домогосподарств: структурноаналітичний аспект. Світ фінансів. 2019. Вип. 1 (58). С. 7-18.
15. Кізіма Т., Горин В. Видатки бюджету на надання житлових субсидій та їх вплив на суспільний добробут. Галицький економічний вісник. 2020. Том 64. № 3. С. 96-106.
16. Кізіма Т., Хамига Ю. Фінансове шахрайство: теоретична концептуалізація та економічне підґрунтя. Світ фінансів. 2019. Вип. 2 (59). С. 109- 123.
17. Кізіма Т.О. Напрями реструктуризації фінансової системи України у контексті сучасних глобальних трендів. Сьомі Всеукраїнські наукові читання пам'яті С.І. Юрія : зб. наук. праць. (м. Тернопіль, 16 лист. 2021 р.). Тернопіль: ЗУНУ, 2021. 146 с. С. 60-62.
18. Кізіма Т.О. Сучасні тренди розвитку фінансової системи України у контексті загальносвітових тенденцій. Сучасні тенденції розвитку економіки, фінансів та управління: нові можливості, проблеми, перспективи : збірн. матер. Всеукр. наук-

- практ. конф. з міжнар. участю (м. Київ, 10 лист. 2021 р.). Київ: КУБГ, 2021. С. 48-51.
19. Кнейслер О., Спасів Н., Кізима Т. Фінанси об'єднаних територіальних громад у фінансовій системі України. Світ фінансів. 2020. Вип. 1 (60). С. 8-19.
- Коваль С.Л., Грицишина Л.І. Особливості формування фінансових ресурсів домогосподарств у сучасних умовах. Світ фінансів. 2020. № 4 (65). С. 131–143. URL: <http://sf.wunu.edu.ua/index.php/sf/article/view/1373>
21. Коваль С.Л., Сидор І.П. Потенційні можливості зростання фінансових ресурсів домогосподарств в Україні та їх вплив на рівень життя населення. Регіональна економіка та управління. 2019. № 3. С. 92–96. URL: <http://dspace.tneu.edu.ua/handle/316497/37727>
22. Коваль С.Л., Сидор І.П. Фінансове забезпечення банківських послуг. Агросвіт. 2020. № 15. С. 30–35. URL: <http://www.agrosvit.info/?op=1&z=3268&i=3>
23. Лободіна З., Дем'янишин В., Кізима Т., Савчук С. Сучасні тенденції розвитку та наслідки трансформації бюджетної системи України в контексті реформування управління публічними фінансами. Вісник економіки. 2021. Вип. 4 (102). С. 38-56.
24. Лютий І. О., Боринець С. Я., Варналій З. С. Фінанси : підручник. К. : Ліра-К, 2021. 728 с.
25. Макогон В.Д., Адаменко І.П. Державні та муніципальні фінанси в умовах економічних перетворень. Економічний вісник університету. 2020. Вип. 46. С. 177-183.
26. Про Рахункову палату : Закон України від 02.07.2015 р. № 576-VIII *Відомості Верховної Ради України*. 2015. № 36. Ст. 360.
27. Про ринки капіталу та організовані товарні ринки: Закон України від 23.02.2006 р. № 3480-IV *Відомості Верховної Ради України*. 2006. № 31. Ст. 268.
28. Про затвердження Положення про Державну фіскальну службу України : постанова Кабінету Міністрів України від 21.05.2014 р. № 236 *Офіційний вісник України*. 2014. № 55. Ст. 1507.
29. Про затвердження Положення про Міністерство фінансів України : постанова Кабінету Міністрів України від 20.08.2014 р. № 375 *Офіційний вісник України*. 2014. № 69. Ст. 1936.
30. Про затвердження Положення про Пенсійний фонд України : постанова Кабінету Міністрів України від 23.07.2014 р. № 280 *Офіційний вісник України*. 2014. №60. – Ст. 1652.
31. Податковий кодекс України : Закон України від 23 грудня 2010 року № 2856-VI. *Відомості Верховної Ради України*, 2011, № 13-14, № 15-16, № 17, ст.112
32. Резніков Т.О., Мельник А.О. Міжнародні фінанси : навчальний посібник. Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2018. 248 с.
33. Семенченко А.І. Інформаційно-комунікаційні технології в публічному управлінні місцевими фінансами: стан та перспективи розвитку. Інвестиції: практика та досвід. 2020. №13-14. С. 86-91.
34. Сидор І.П., Коваль С.Л. Фінансові аспекти функціонування територіальних громад: теоретико-концептуальний зріз. Економічні студії. 2021. № 1 (31). С. 130–137. URL: <http://dspace.wunu.edu.ua/handle/316497/45619>
35. Сидорчук А., Кириленко О., Коваль С., & Сидор І. Аналіз витрат як складова оцінки фінансового стану домогосподарств. Financial and Credit Activity Problems

- of Theory and Practice. 2022. Вип. 3 (44). P. 82–91. URL: <https://doi.org/10.55643/fcaptp.3.44.2022.3786>
36. Хомутенко А.В. Державний контроль ефективності управління державними фінансами України. Економіка та держава. 2020. №2. С. 48-56.
37. Dubrovina N., Neubauerova E., Fabuš M., Tulai O. The evaluation of indices of public finance distribution on central and local levels for EU countries. Journal of European Economy. 2019. № 4. P. 454-465.
38. Giebe C., Hammerström L., Zwerenz D. Big Data & Analytics as a sustainable Customer Loyalty Instrument in Banking and Finance. Financial Markets, Institutions and Risks. 2019. Vol. 3(4). P. 74-88.
39. Kizyma T. Priorities for the household finance development and the financial literacy formation of population. Modern Ukrainian financial science: theoretical paradigm & practical concept of public finance : monograph / V. Fedosov, A. Krysovaty, V. Oparin, P. Yukhymenko. Oklahoma City: Draft2Digital Publishing House, 2018. 446 p.
40. Kizyma T., Lobodina Z., Khamyha Yu. Fraud with financial resources of the state: types and effect on the shadow economy. Financial and credit activity: problems of theory and practice. 2019. №2 (29). P. 355-36. URL: <https://fkd.net.ua/index.php/fkd/article/view/2095>
41. Kizyma T.O., Lobodina Z.M., Kizyma A.Ya. Optimization of budget funds expenditures on organization of the state activity. Financial and credit activity: problems of theory and practice. 2018. Vol. 2. №5. P. 183-190. URL: <http://fkd.org.ua/article/view/136531/136955>
42. Krysovaty A., Desyatnyuk O., Tulai O. Public finances and sustainable development: opportunities and challenges. Social, economic, legal and financial challenges in the context of global transformations: Monograph. Bratislava-Kharkiv, 2019. P.10–17.
43. Lobodina Z., Kizyma T., Demianyshyn V., Berezka K., Savchuk S. Participatory budgeting in the context of behavioral finances. Financial and credit activity: problems of theory and practice. 2022. Vol. 5 (46). C. 109–125. URL: <https://fkd.net.ua/index.php/fkd/article/view/3886>
44. Lobodina Z.M., Lopushniak H.S., Kizyma T.O., Lyvdar M.V. Inclusive budjeting: theoretical aspects, prerequisites and necessity for its implementation in Ukraine. Financial and credit activity: problems of theory and practice. 2020. Vol. 2. №33. P. 463-472. URL: <https://fkd.net.ua/index.php/fkd/article/view/3008>
45. Secinaro S., Calandra D., Petricean D., Chmet F. Social Finance and Banking Research as a Driver for Sustainable Development: A Bibliometric Analysis. Sustainability. 2021. Vol. 13. № 330. URL: <https://doi.org/10.3390/su13010330>
46. Vdovychenko A. How does fiscal policy affect gdp and inflation in Ukraine? Visnyk of the National Bank of Ukraine. № 244. 2018. PP. 25–43. URL: https://journal.bank.gov.ua/uploads/articles/244_2.pdf

Критерії оцінювання знань студентів

Оцінювання відповідей з дисципліни «Фінанси» проводиться за такими критеріями:

- повнота та правильність відповіді;
- ступінь усвідомлення, розуміння викладеного матеріалу;
- чіткість, конкретність і лаконічність відповіді.

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи, директорської контрольної роботи, усних і письмових відповідей на питання, виконання практичних (лабораторних занять), доповідей на семінарських заняттях, (виконання курсових робіт) – від **0 до 100 балів**:

- повне, теоретично обґрунтоване розкриття питання; розрахунки, зроблені без помилок, проведено повний аналіз, відображена власна позиція – **90-100 балів**;
- обґрунтоване розкриття питання чи/та розрахунки, зроблені з незначними неточностями, які істотно не впливають на правильність відповіді – **85-89 балів**;
- відповідь не дає повного розкриття питання, не проведено повний аналіз результатів розрахунків, немає власної позиції – **75-84 балів**;
- неповне розкриття питання, доведені до завершення розрахунки але не зроблено їх аналіз; загалом наявні достатні знання – **65-74 балів**;
- питання розкриті фрагментарно, наявні фактологічні помилки під час викладу чи/та помилки під час проведення розрахунків – **60-64 балів**;
- відповідь неповна, наявні суттєві помилки при викладі та проведенні розрахунків – **35-59 балів**;
- відповідь має значні помилки елементарного рівня – **1-34 бали**.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РІВНЯ ЗНАНЬ СТУДЕНТІВ ПРИ ВИВЧЕННІ ДИСЦИПЛІНИ

Шкала оцінювання:

За шкалою Університету	За національною шкалою	За шкалою ECTS
90-100	<i>відмінно</i>	A (відмінно)
85-89	<i>добре</i>	B (дуже добре)
75-84		C (добре)
65-74	<i>задовільно</i>	D (задовільно)
60-64		E (достатньо)
35-59	<i>незадовільно</i>	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)
1-34		F (незадовільно з обов'язковим повторним курсом)